

STORTINGET

Innst. 364 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:205 S (2017–2018) og Dokument 8:213 S (2017–2018)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Trygve Slagsvold Vedum, Geir Pollestad, Liv Signe Navarsete og Ole André Myhrvold om nærings- og folkehelsevennlig omlegging av avgifter og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad, Hans Fredrik Grøvan og Kjell Ingolf Ropstad om å utrede fjerning av 350-kronersgrensen for varesendinger fra utlandet

Til Stortinget

Bakgrunn

Dokument 8:205 S (2017–2018)

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 10. april 2018:

- «1. Stortinget ber regjeringen snarest og seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 fremme forslag om å reversere økningen i avgiftene på sukker- og sjokoladevarer og alkoholfrie drikkevarer, som ble vedtatt gjennom behandlingen av statsbudsjettet for 2018.
2. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om avgiftsendringer som kan bidra til å styrke folkehelsen, der det legges vekt på at endringene skal skape langsiktighet for norsk næringsliv.
3. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget

med forslag til endringer i avgiftssystemet som premierer produsenter som reduserer sukkerinnholdet i sine produkter.

4. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å oppheve ordningen med avgiftsfri privatimport for sendinger under 350 kroner, for å styrke norsk næringsliv og gi flere arbeidsplasser i Norge.
5. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å skaffe til veie mer kunnskap og statistikk om grensehandelen og dens omfang, slik at man i fremtiden kan treffe bedre beslutninger for norske forbrukere, norsk næringsliv og folkehelsen.»

Dokument 8:213 S (2017–2018)

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 10. april 2018:

«Stortinget ber regjeringen utrede fjerning av avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner og komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019.»

Det vises til dokumentene for nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Åsunn Lyngedal og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Elin Rodum

Agdestein, lederen Henrik Asheim, Mudassar Kapur, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Jan Steinar Engeli Johansen og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre Solveig Schytz, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til at finansministeren har uttalt seg om forslagene i brev av 30. april og 7. mai 2018 til finanskomiteen. Brevene følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen behandler representantforslagene i én felles innstilling i tråd med Stortingets forretningsorden § 31 fjerde ledd.

Særavgifter og avgiftssystemet

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener at pris påvirker valg av varer vi kjøper, men at det er krevende å utforme treffsikre avgifter på usunn mat. Dette skyldes blant annet at det er uenighet om hva som regnes som sunt eller ikke, samt at det finnes flere produkter med både sunne og usunne ingredienser tilgjengelig på markedet. Flertallet er opptatt av et oversiktlig og enkelt avgiftssystem og at det ikke skal skape unødvendig byråkrati for hverken staten eller for ulike næringsaktører.

Flertallet viser til Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD), som tidligere har vurdert om det hadde vært fornuftig å erstatte særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer, alkoholfrie drikkevarer og rent sukker med en generell avgift på sukkerinnholdet i mat- og drikkevarer jf. Prop. 1 LS (2012–2013) Skatter og avgifter og toll 2013. Flertallet merker seg at konklusjonen på dette punktet var at TAD mente dette ville være vanskelig å praktisere, gi økt byråkrati og være problematisk for avgiftsmyndighetene å kontrollere, og at dette ikke ble foreslått i statsbudsjettet for 2013 av regjeringen Stoltenberg II.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om avgiftsendringer som kan bidra til å styrke folkehelsen, der det legges vekt på at endringene skal skape langsiktighet for norsk næringsliv.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre anerkjenner at økningen i sjokolade- og sukkervareavgiften og avgiften på alkoholfrie drikkevarer i behandlingen av statsbudsjettet for 2018 har flere uheldige konsekvenser, men mener likevel at en endring av dette må skje i de ordinære budsjettbehandlingene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at den plutselige og uventede økningen i de såkalte sukkervareavgiftene som ble innført fra 1. januar 2018, har hatt store konsekvenser for norske bedrifter og arbeidsplasser. Nyhetsoppslagene har vært mange: Hval sjokoladefabrikk har permittert en tredel av staben, Coca Cola har sendt permitteringsvarsel til 13 ansatte, og halve arbeidsstokken – 15 ansatte – ved Telemark kildevann i Fyresdal mister jobben på grunn av salgssvikt som følge av økt grensehandel. Ifølge Menon Economics' rapport for Virke fra desember 2017 har grensehandelen siste år ført til tap av 11 750 arbeidsplasser, 7,8 mrd. kroner i verdiskaping og minst 4,9 mrd. kroner i offentlige inntekter. Likevel valgte regjeringspartiene og deres samarbeidspartnere å gjennomføre en avgiftsøkning som vil føre til en ytterligere økning i grensehandelen. Basert på salgstall og beregninger fra Coca Cola forventes nordmenn å kjøpe 126 millioner liter brus i Sverige i 2018 – ca. 24 liter per nordmann. Dette vil være en økning på ca. 40 prosent fra 2017. Disse medlemmer påpeker at konsekvensene av avgiftsøkningen ser ut til å bli store og trolig større enn regjeringen og dens samarbeidspartnere hadde sett for seg.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest og seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 fremme forslag om å reversere økningen i avgiftene på sukker- og sjokoladevarer og alkoholfrie drikkevarer som ble vedtatt gjennom behandlingen av statsbudsjettet for 2018.»

«Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i avgiftssystemet som premierer produsenter som reduserer sukkerinnholdet i sine produkter.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Rødt registrerer at flere av de partiene som sørget for det kraftige avgiftshoppet, nå anerkjenner de negative konsekvensene av avgiftsøkningen. Disse medlemmer registrerer imidlertid også at partiene ikke synes å ta ansvar for dette gjennom å stemme for herliggende forslag, men i stedet viser til at avgiftsendringer må behandles av Stortinget gjennom de ordinære budsjettbehandlingene. Disse medlemmer vil da minne om at de aktuelle partiene har anledning

til å ta ansvar allerede i behandlingen av årets reviderte nasjonalbudsjett. Disse medlemmer påpeker for øvrig at budsjettprosedyren ikke er til hinder for å støtte herliggende forslag.

Disse medlemmer vil avslutningsvis understreke at Senterpartiet og Rødt deler flertallets omtanke for et oversiktlig og enkelt avgiftssystem og at det ikke skal skape unødvendig byråkrati for hverken staten eller for ulike næringsaktører. Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at det i denne saken er slik at en samlet næring går imot den avgiftsøkningen som regjeringspartiene og deres samarbeidspartnere fikk innført fra 1. januar 2018. Likevel har man til nå ikke vist vilje til å gjøre noe med vedtaket og støtter heller ikke herliggende forslag.

Disse medlemmer viser ellers til begrunnelsen i representantforslaget og egne merknader til behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne viser til at tobakksrøyk og usunt kosthold er de viktigste risikofaktorene for dødsfall før 70 år i Norge. En aktiv politikk for å fremme et sunnere kosthold vil derfor gi lengre liv, men også bedre psykisk helse. Det mest effektive virkemiddelet på dette området er avgiftssystemet. Dette medlem viser til at Miljøpartiet De Grønne ønsker å bruke avgifter lang mer aktivt for å begrense forbruket av helseskadelige produkter og øke forbruket av sunne produkter. Miljøpartiet De Grønne fremmet derfor i sitt alternativ til statsbudsjett for 2018 bl.a. forslag om å øke tobakksavgiften, fjerne tax-free kvoten på tobakk og alkohol, øke momsen på ikke-økologisk kjøtt, samtidig som det ble fremmet forslag om å fjerne merverdiavgiften på økologisk mat og frukt og grønt.

Grensehandel og import

Komiteens flertall, alle unntatt Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede fjerning av avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner og komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019.»

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner inkludert fraktkostnader i dag er fritatt for merverdiavgift, toll og eventuelle særavgifter.

Dette flertallet viser til at det finnes mye informasjon om grensehandel, som blant annet SSBs kvartalsvis undersøkelse om nordmenns handel på dagsturer til utlandet. Det knytter seg dog stor usikkerhet til

tallene for grensehandel. Dette flertallet ser positivt på at Finansdepartementet nå arbeider med å belyse omfanget av netthandelen med varer i dette segmentet.

Dette flertallet tar finansministerens svar til orientering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at fritaket for merverdiavgift på varesendinger under 350 kroner er urettferdig og konkurransevridende. For å sikre likeverdige og rettferdige konkurransevilkår for gründere og arbeidstakere innen handelsnæringen foreslår derfor disse medlemmer å fjerne det særlige fritaket for merverdiavgift som utenlandske bedrifter i dag får på fjernsalg av varer med verdi under 350 kroner. Dette vil skape tusenvis av arbeidsplasser i Norge og innebære økte inntekter for norske bedrifter og arbeidstakere og det norske fellesskapet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å oppheve ordningen med avgiftsfri privatimport for sendinger under 350 kroner for å styrke norsk næringsliv og gi flere arbeidsplasser i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å skaffe til veie mer kunnskap og statistikk om grensehandelen og dens omfang, slik at man i fremtiden kan treffe bedre beslutninger for norske forbrukere, norsk næringsliv og folkehelsen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener det er et gode at norske forbrukere har mulighet til å bestille småvarer på internett uten å bli rammet av høye gebyrer og kostnader. Det er samtidig en utfordring at det medfører ulik skattemessig behandling av varer som selges i det innenlandske markedet, og varer som bestilles fra utlandet.

Disse medlemmer vil påpeke at internasjonal handel har vært en viktig bidragsyter til økt velstand for både Norge og andre land, og at avgiftsregelverket ikke må bli en rigid barriere mot dette.

Disse medlemmer registrerer at det allerede finnes en egenfortollingsløsning som innebærer at forbruker kan deklare varer på egenhånd, men at det fremstår urimelig at transportørene da isteden krever lagringsgebyr for varene som kan gjøre forholdsvis rimelige varer langt dyrere.

Disse medlemmer tar finansministerens svar om at det ikke er realistisk å innføre en forenklet fortol-

lingsløsning for utenlandske tilbydere allerede i 2019, til orientering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil særlig trekke frem at Virke har regnet ut at det vil skapes 6 000 nye jobber i Norge dersom 350-kronersgrensen fjernes. Dette er arbeidsplasser som i stor grad vil være tilgjengelige for store arbeidstakergrupper som i dag har vanskelig med å komme seg inn på arbeidsmarkedet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at ifølge tall Virke Handel har fått fra Norges Bank på nordmenns korttransaksjoner i nettbutikker, viser de en økning av nordmenns korttransaksjoner i utenlandske nettbutikker på 281 pst. i perioden 2011–2017. Til sammenligning øker nordmenns handel i norske nettbutikker i samme periode med 101 pst. Oversikten viser også at nordmenn i større grad kjøper pakker av lav verdi fra utlandet.

Disse medlemmer viser til at Kina i dag er den desidert største eksportøren av nettvarer til Norge med en andel på 25–30 pst. av totalvolumet. Da er det viktig å minne om at pakker fra Kina ofte sendes fritt for fraktkostnader som følge av subsidieringen gjennom FNs postavtale (UPU). Dette medlem viser til at man da altså får importere produkter under 350 kroner uten å betale mva., samt at man får porto subsidiert.

Disse medlemmer viser til at Virke også påpeker at de små pakkene som kommer fra Kina, som regel sendes med fly. Det betyr 20–30 ganger større klimautslipp per pakke fra Kina enn ved å kjøpe samme vare i en norsk butikk der varene er fraktet i container på båt.

Disse medlemmer viser til at EU har en avgiftsfri maksgrense på 22 euro ved netthandel fra tredjeland og mva. fra første krone ved netthandel innad i EU. EU har vedtatt at alle EU-land skal ha innført mva. fra første krone innen 2021.

Disse medlemmer viser til at både Finland og Sverige har innført mva. fra første krone på all netthandel fra utlandet. Danmark hadde, med sine 5,7 millioner innbyggere, 5 millioner færre sendinger fra Kina i 2017 gjennom danske PostNord enn Norge hadde gjennom Posten. Ifølge Virke tyder mye på at den avgiftsfrie grensen i Danmark, som er på 80 kroner (DKK), begrenser importen til Danmark.

Disse medlemmer mener det haster med å innføre mva. fra første krone også i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Arbeiderpartiet og Senterpartiet i sine alternative budsjetter for 2018 foreslo å fjerne subsidiene på utenlandsk netthandel, som gir norsk næringsliv en konkurranseulempe.

Innføringen av sukkeravgiften fra nyttår har ytterligere forsterket dette.

Disse medlemmer vil komme tilbake til disse forslagene i behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Disse medlemmer finner det forstemmende at partier som sier de er opptatt av norsk verdiskapning, arbeid til alle, ansvarlige budsjetter og integrering på arbeidsmarkedet, ikke velger å støtte herliggende forslag.

Disse medlemmer deler for øvrig flertallets oppfatning av at det ville vært et gode om norske forbrukere hadde mulighet til å bestille småvarer på internett uten å bli rammet av høye gebyrer og kostnader. Problemet er at det i dag er slik at det påløper høye tollbehandlingsgebyrer på mange varesendinger.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet minner om at Senterpartiet flere ganger har foreslått og bevilget penger til rimeligere løsninger for tollbehandling. Disse medlemmer påpeker at Senterpartiets løsning er mer rettferdig og dessuten mer gunstig for mange forbrukere.

Disse medlemmer viser ellers til begrunnelsen i representantforslaget og egne merknader til behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Miljøpartiet De Grønne i sitt alternative budsjett for 2018 foreslo å fjerne subsidiene på utenlandsk netthandel, som har en negativ konkurransevridende effekt for norske virksomheter og arbeidsplasser.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om avgiftsendringer som kan bidra til å styrke folkehelsen, der det legges vekt på at endringene skal skape langsiktighet for norsk næringsliv.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å oppheve ordningen med avgiftsfri privatimport for sendinger under 350 kroner for å styrke norsk næringsliv og gi flere arbeidsplasser i Norge.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å skaffe til veie mer kunnskap og statistikk om grensehandelen og dens omfang, slik at man i

fremtiden kan treffe bedre beslutninger for norske forbrukere, norsk næringsliv og folkehelsen.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen snarest og seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 fremme forslag om å reversere økningen i avgiftene på sukker- og sjokoladevarer og alkoholfrie drikkevarer som ble vedtatt gjennom behandlingen av statsbudsjettet for 2018.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i avgiftssystemet som premierer produsenter som reduserer sukkerinnholdet i sine produkter.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslagene og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen utrede fjerning av avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner og komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019.

Oslo, i finanskomiteen, den 5. juni 2018

Henrik Asheim

leder

Jan Steinar Engeli Johansen

ordfører

VEDLEGG 1**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til finanskomiteen, datert 30. april 2018****Dokument 8:213 S (2017-2018) - Representantforslag om å utrede fjerning av 350-kronersgrensen for vare-sendinger fra utlandet**

Jeg viser til brev 20. april 2018, hvor det bes om min uttalelse til forslaget i Dokument 8:213 S (2017-2018) om å utrede fjerning av 350-kronersgrensen for vare-sendinger fra utlandet.

Som forslagsstillerne viser til skal det ikke svares toll, merverdiavgift eller særavgifter ved vareforsendelser fra utlandet med verdi under 350 kroner. Frakt- og forsikringskostnader skal medregnes i vareverdien. Fritaket gjelder ikke alkoholholdige produkter eller tobakksprodukter. Slike varer er fritatt fra deklareringsplikten ved innførselen. Disse varene er også fritatt i avsenderlandet, så varene kommer inn på markedet i Norge uten avgifter.

Jeg er godt kjent med utfordringene knyttet til dagens avgiftsfritak og at det medfører en ulik skattemessig behandling av varer som selges i det innenlandske markedet og varer som bestilles fra utlandet. Skatte- og avgiftssystemet bør generelt utformes så nøytralt som mulig. Målsetningen om nøytralitet må imidlertid også balanseres mot andre viktige hensyn. Fordi varer med lav verdi kan unntas fra plikten til deklarerer, sikrer fritaket at å importere varer med lav verdi ikke medfører uforholdsmessig høye kostnader sammenliknet med varens verdi. Uten et slik unntak kan avgiftsregelverket bli en barriere mot internasjonal handel i dette varesegmentet.

Innførsel av varer til Norge utløser plikt til deklarerer. Dette legger til rette for kontroll med vareførselen inn og ut av landet, og for innkreving av statens inntekter fra blant annet merverdiavgiften. Staten oppkrever ingen gebyrer knyttet til tollekspedering. Det er imidlertid vanlig at transportørene som deklarerer varene på vegne av privatpersonene tar seg betalt for dette. Dette er en pris for en tjeneste på lik linje med at kunden må betale for transport og lagerhold.

Kostnadene knyttet til tollekspedering avhenger i praksis blant annet av prisen på den importerte varen. En av Norges største speditører tar seg betalt ca. 350 kroner for å tollekspedere varer som følger de ordinære fortollingsprosedyrene. For å legge til rette for kostnadseffektiv innførsel, gis transportørene etter søknad tillatelse til såkalt periodisk samlefortolling. Dette innebærer at transportøren kan samle flere enkeltforsendelser på én deklarasjon og levere for en periode. Hos samme speditør var prisen for deklarerer etter en slik fortollingsprosedyre ca. 160 kroner.

Varer med verdi under 350 kroner er som nevnt fritatt for deklareringsplikten og det påløper derfor ingen kostnader knyttet til tollekspederingen. Frakt og eventuelle lagerkostnader mv. blir priset på vanlig måte. Der-som avgiftsfritaket for småforsendelser fjernes, må slike varer på vanlig måte tollekspederes. Dette vil igjen medføre kostnader knyttet til tollekspederingen. Tolletaten har opplyst meg at Posten Norge innførte totalt 45 mill. brev og pakker til Norge fra utlandet i 2016, hvorav 1 mill. var pakker med verdi over 350 kroner som ble deklarerert. De resterende 44 mill. er hovedsakelig brev, men omfatter også vareforsendelser med verdi under 350 kroner som ikke er deklarasjonspliktige. Tolletaten vet ikke hvordan de 44 mill. fordeler seg mellom brev og pakker. Omfanget av innførsel av varer med verdi under 350 kroner er usikker, men tallene over skisserer noen av utfordringene det å avvike dagens avgiftsfritak vil medføre. Dersom avgiftsfritaket for småforsendelser skal avvikes, må det gjennomføres på en måte som hensyntar behovet for kostnadseffektiv innførsel av varer i dette prissegmentet.

Forslagsstillerne trekker i forslaget frem den finske egenfortollingsløsningen. Jeg vil understreke at det også i Norge er etablert en slik elektronisk egenfortollings-løsning som hovedsakelig har samme innretning som den finske løsningen. I både Norge og Finland innebærer egenfortollingsløsningen at privatpersoner som importerer varer til Norge, kan deklarerer varene på egen hånd via en elektronisk portal. I slike tilfeller kan transportøren ikke kreve betalt for tollekspederingen. I Norge har det i praksis vist seg at transportørene - der-som forbrukeren velger å deklarerer varene på egen hånd - i stedet krever et lagringsgebyr mv. Slik prissettingen foregår blant aktørene i dette markedet i dag, er det derfor lite å tjene på å deklarerer varene på egen hånd i Norge. Dette synes jeg er lite tilfredsstillende.

Det er viktig at Norge følger med på utviklingen in-ternasjonalt når det gjelder regelverket for deklarerer. Som også forslagsstillerne trekker frem, har EU nylig vedtatt å avvike sitt avgiftsfritak fra 2021. Selgere som driver virksomhet fra tredjeland - eksempelvis Norge - vil fra 2021 kunne la seg registrere i en forenklet registre-ringsløsning og betale merverdiavgift før varene sendes til mottakerlandet i EU. Varene vil da kunne innføres et-ter en forenklet vareførselsprosedyre. I EU pågår det nå et arbeid med å utvikle det nødvendige regelverket for å implementere en slik løsning. Også i OECD pågår det ar-beid knyttet til dette, et arbeid som representanter fra Finansdepartementet deltar aktivt i.

En avvikling av 350-kronersfritaket forutsetter grundige utredninger. Det er ikke realistisk å etablere en forenklet fortollingsløsning for utenlandske tilbydere allerede i 2019. Jeg vil imidlertid arbeide for å finne gode løsninger på dette området som balanserer de ulike hensynene.

VEDLEGG 2**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til finanskomiteen, datert 7. mai 2018****Dokument 8:205 S Representantforslag om nærings- og folkehelsevennlig omlegging av avgifter**

Jeg viser til følgende forslag fra representantene Sigbjørn Gjelsvik, Trygve Slagsvold Vedum, Geir Pollestad, Liv Signe Navarsete og Ole André Myhrvold om nærings- og folkehelsevennlig omlegging av avgifter:

1. Stortinget ber regjeringen snarest og seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 fremme forslag om å reversere økningen i avgiftene på sukker- og sjokoladevarer og alkoholfrie drikkevarer, som ble vedtatt gjennom behandlingen av statsbudsjettet for 2018.
2. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om avgiftsendringer som kan bidra til å styrke folkehelsen, der det legges vekt på at endringene skal skape langsiktighet for norsk næringsliv.
3. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i avgiftssystemet som premierer produsenter som reduserer sukkerinnholdet i sine produkter.
4. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å oppheve ordningen med avgiftsfri privatimport for sendinger under 350 kroner, for å styrke norsk næringsliv og gi flere arbeidsplasser i Norge.
5. Stortinget ber regjeringen seinest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 komme tilbake til Stortinget med forslag om å skaffe til veie mer kunnskap og statistikk om grensehandelen og dens omfang, slik at man i fremtiden kan treffe bedre beslutninger for norske forbrukere, norsk næringsliv og folkehelsen

1. Reversere økningen i avgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer

Reversering av økningen i særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer vil ha betydelige provenykonsekvenser. Av hensyn til en helhetlig budsjettbehandling, bør endringer i skatter og avgifter vurderes samlet og eventuelt besluttet i forbindelse med de årlige budsjetttrundene. Dersom avgifts- endringer besluttet fortløpende gjennom året, undergraver budsjettprosessen som et svært viktig middel for en samlet vurdering av mulige endringer. Regjeringen vurderer gjeldende særavgifter løpende. Eventuelle

endringsforslag vil bli fremmet i de årlige budsjetttrundene.

2. Avgiftsendringer som kan bidra til å styrke folkehelsen

Det er allment akseptert at pris påvirker atferd. Særavgiftene på alkohol og tobakk bidrar til å øke prisen og redusere forbruket av disse varene. Avgifter på usunne matvarer vil trolig ha liknende virkning. Det er imidlertid mer krevende å utforme treffsikre avgifter på usunn mat. Det skyldes blant annet at det er vanskeligere å trekke grensene mellom sunn og usunn mat ut fra objektive og tekniske kriterier slik som for alkohol og tobakk. Dels skyldes dette at det ikke synes å være noen klar oppfatning av hvilke varer som faktisk er sunne/ usunne, og dels at blandingsprodukter kan ha både sunne og usunne ingredienser. Videre er det normalt overforbruk av usunne næringsmidler som er problematisk, ikke moderat inntak gjennom et normalt kosthold. Det er også fare for at avgifter på utvalgte usunne varer kan skyve forbruket over på andre varer som ikke nødvendigvis er spesielt sunne. Samlet sett bør en derfor ikke ha overdreven tro på hva avgifter kan utrette på kostholds- området. Andre tiltak kan ha vel så god effekt. Dessuten er det hver enkelt av oss som har ansvar for at vi spiser sunt.

I dag er det særavgifter på sukker, sjokolade- og sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtning. Disse avgiftene er i første rekke fiskale, men de kan også ha positive helsemessige effekter.

I tillegg ilegges alle næringsmidler merverdiavgift med redusert sats på 15 pst. Det er tungtveiende argumenter mot å endre merverdiavgiften på enkelte matvarer for å påvirke prisen på disse i forhold til andre matvarer. Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk, dvs. at den bør ilegges alle varer og tjenester med generell sats. Dersom man skal ha en redusert sats på næringsmidler, bør den omfatte alle næringsmidler. Merverdiavgiften er ikke egnet til å tilgodese spesielle formål, enten det er kosthold eller andre hensyn. Slike endringer i merverdiavgiften kan gi store avgrensings- og kontrollproblemer og høye administrative kostnader. Spesielle satser for enkelte produkter kan dessuten skape betydelige smitteeffekter fordi andre sektorer eller gode formål også vil ønske å benytte merverdiavgiftssystem for å fremme sine interesser. Dette vil svekke merverdiavgiften som en av statens viktigste inntektskilder. Merverdiavgiften oppkreves i alle ledd i kjeden, dvs. at ved for eksempel en høy sats for enkelte matvarer

må både produsenter og importører, grossister og detaljister vurdere hvilken sats varen skal ha. En slik ordning vil dermed berøre et stort antall næringsdrivende og medføre store økte administrative kostnader for næringslivet.

3. Endringer i avgiftssystemet slik at produsenter som reduserer sukkerinnholdet i sine produkter premieres

Skattedirektoratet, ved det tidligere Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD), har tidligere vurdert om særavgiftene på sjokolade- og sukkervarer, alkoholfrie drikkevarer og rent sukker, burde erstattes med en generell avgift på sukkerinnholdet i mat- og drikkevarer, jf. Prop. 1 LS (2012-2013) Skatter og avgifter og toll 2013 punkt 11.16. Konklusjonen var at en slik avgift vil være vanskelig å praktisere, vil medføre økt byråkrati og gi store kontrollproblemer for avgiftsmyndighetene. Det vil også være krevende å avgiftslegge kun tilsatt sukker.

I arbeidet vurderte TAD, i samråd med Mattilsynet, om EUs regelverk for merking av totalt sukkerinnhold i mat- og drikkevarer (matinformasjonsforordningen) kunne danne grunnlag for en ny generell sukkeravgift. TADs konklusjon var at forordningen var uegnet til dette. Begrunnelsen var blant annet at forordningen inneholder en rekke unntak som i praksis innebærer at flere sukkervarer faller utenfor merkebestemmelsene. I tillegg krever merkereglene kun merking av totalt sukkerinnhold, ikke mengden tilsatt sukker. Helsedirektoratet uttalte at det ikke var noen gode helseargumenter for en avgift basert på totalt sukkerinnhold. Dette fordi mange matvarer som inngår i et sunt og variert kosthold i tråd med myndighetenes anbefalinger, inneholder naturlige sukkerarter.

TAD vurderte det derfor slik at dersom man til tross for manglende merking likevel skulle avgiftslegge etter mengde tilsatt sukker, måtte avgiften baseres på deklarerer fra importører eller produsenter. En slik løsning ville ifølge TAD ha klare svakheter, fordi det ikke finnes analysemetode for å fastslå mengde tilsatt sukker med nødvendig grad av sikkerhet. Det er med andre ord ikke mulig å kontrollere aktørenes deklarerer. En avgiftsomlegging ville dessuten innebære at et betydelig antall nye virksomheter ble avgiftspliktige etter særavgiftsregelverket, noe som ville gi økte administrative kostnader. På bakgrunn av dette frarådet TAD en ny særavgift på tilsatt sukker i mat- og drikkevarer. Regjeringen Stoltenberg II fulgte TADs anbefaling, og foreslo ingen avgiftsomlegging i budsjettet for 2013.

4. Avvikle ordningen med avgiftsfri privatimport av sendinger med verdi under 350 kroner

Jeg er godt kjent med utfordringene knyttet til dagens avgiftsfritak. Skatte- og avgiftssystemet bør utformes så nøytralt som mulig. Samtidig må hensynet til nøytralitet balanseres mot andre viktige hensyn. Av-

giftsfritaket for småforsendelser medfører at slike varer kan fritas fra deklareringsplikten ved innførsel. Dermed påløper det ikke kostnader knyttet til tollekspedering ved innførselen. Det er særlig viktig å holde de administrative kostnadene nede når varene har lav verdi. Til illustrasjon tar en av de største speditørene ca. 160 kroner i gebyr for å tollekspedere varer med verdi over 350 kroner. Dette er ikke et gebyr til tollmyndigheten, men prisen speditøren tar for en tjeneste. Dersom tilsvarende gebyr pålegges varer med verdi under 350 kroner, vil det bli en handelsbarriere for varer i dette segmentet.

En avvikling av 350-kronersfritaket forutsetter grundige utredninger. Det er ikke realistisk å avvikle grensen fra 2019. Jeg vil imidlertid arbeide for å finne gode løsninger på dette området som balanserer de ulike løsningene. EU har nå vedtatt å avvikle sitt avgiftsfritak fra 2021. Tilbydere som er etablert i tredjeland - eksempelvis Norge - kan registrere seg via en forenklet registreringsløsning og betale merverdiavgift før varene sendes til mottakeren i EU. EU arbeider for tiden med å utarbeide nødvendig regelverk for å gjennomføre løsningen. Jeg er opptatt av at vi følger med på dette regelverksarbeidet. Også OECD vurderer løsninger som ivaretar de ulike hensynene. Finansdepartementet deltar aktivt i dette arbeidet.

5. Skaffe mer kunnskap og statistikk om grensehandelen og dens omfang

Det foreligger allerede mye informasjon fra ulike kilder som kan bidra til å belyse omfanget av grensehandel, netthandel, tax free-handel og uregistrert forbruk.

Den viktigste kilden for grensehandel er en kvartalsvis undersøkelse som Statistisk sentralbyrå gjennomfører om nordmenns handel på dagsturer til utlandet. Undersøkelsen viser ikke grensehandel fordelt på enkelte varegrupper. Sist gang SSB publiserte tall for grensehandel fordelt på utvalgte varegrupper, var i 2011.

Modellen KONSUM-G ble opprinnelig laget for arbeidet i Grensehandelsutvalget (NOU 2003: 17). Modellen har siden blitt videreutviklet, og Statistisk sentralbyrå oppdaterer modellen årlig. Modellen beskriver effekter på skatteinntektene av å gjøre endringer i avgiftene på grensehandelsutsatte varer, som alkohol og tobakksvarer. I modellen er det blant annet gjort antagelser om nordmenns grensehandel av matvarer, alkohol og tobakksvarer, målt i kroner. Disse tallene er beheftet med betydelig usikkerhet.

Folkehelseinstituttet gir anslag på nordmenns forbruk av sigaretter og snus (i volum) som kommer fra uregistrerte forsyningskilder, dvs. grensehandel, tax free og smugling. Også bransjeorganisasjonen Tobakkindustriens Felleskontor gjennomfører en årlig undersøkelse hvor de anslår omfanget av sigaretter i Norge som kommer fra uregistrerte kilder. Tobakkindustriens me-

tode er å plukke tomme sigarettpakker fra gater og avfallsdunker i forskjellige norske byer, for så å undersøke hvor pakkene kommer fra.

Videre gir Folkehelseinstituttet statistikk for omsetningen av tax free-varer på norske lufthavner. Tallene er brutt ned på øl, vin, hetvin, brennevin, sigaretter, røyketobakk og snus. Tax free-omsetningen av sjokolade, sukkervarer, parfyme mv., oppgis ikke.

Det er flere kilder som kan belyse utviklingen i netthandel fra utlandet. Hovedorganisasjonen Virke gjennomfører en årlig utvalgsundersøkelse (Virkes e-Handelsrapport). Undersøkelsen anslår nordmenns kjøp av forskjellige varer og tjenester fra norske- og utenlandske nettbutikker. Betaling over nettet med norske bankkort kan være en annen kilde til informasjon om netthandel fra utlandet. Videre har Tolldirektoratet oversikt over deklartert merverdiavgift, særavgifter og toll, som følge av postimport av varer fra utlandet med verdi over 350 kroner (inkludert frakt- og forsikringskostnader).

Varesendinger med verdi under 350 kroner (inkl. frakt- og forsikringskostnader) til mottaker i Norge er fritatt for merverdiavgift og eventuelle andre avgifter eller toll. Disse varene registreres ikke. Det foreligger av den grunn ikke statistikk som viser omfanget av netthandel av varer med lav verdi fra utenlandske nettbutikker. Departementet arbeider nå med å skaffe informasjon som er egnet til å belyse omfanget av netthandelen av varer med verdi under 350 kroner.

